

Nepal, vogelaarsland

Chris van Deursen

Nepal is een land van uitersten. Het herbergt de acht hoogste bergen van de wereld en de grootste rivieren van het Indiase subcontinent, de Ganges en Bhramapoetra, kruisen het land of ontspringen er uit de veelvoud aan bergstromen, die van het Tibetaanse Plateau naar beneden komen. De klimaatzones lopen er sterk uiteen en het is er zowel snikheet als behoorlijk fris, zeg maar koud. Wereldreligies als hindoeïsme en boeddhisme leven er wonderlijk harmonieus naast en door elkaar en hebben zelfs zaken met elkaar gemeen. Een wonderlijk en mooi land. Nepal is ook en vooral een vogelaarsparadijs met meer dan 800 soorten (bijna 10% van het wereldtotaal). Ongeveer 450-500 soorten kunnen "normaal" worden gezien (met het nodige geluk natuurlijk), in de Kathmanduvalei. In een gemiddelde 14-daagse vogeltoer rond de hoofdstad is een totaal van 350 soorten echt geen uitzondering. Met een bezoek aan een van de grote nationale parken of aan de bergregio's, elders in het land, kan dat aantal fors worden opgekrikt. Daar staat tegenover dat er dan wel het nodige moet worden gereisd en met lokaal vervoer wil dat nog wel eens even duren. Een bezoek vanuit Kathmandu aan de tweede grote stad Pokhara per lijnbus duurt naar schatting 6 uur (200 km). Met wat pech wil het ook nog wel eens langer duren, want aardverschuivingen onderweg zijn geen zeldzaamheid. Autohuur is niet aan te bevelen gezien de gemiddelde rijstijl en de staat van de wegen. Vliegen is tamelijk gemakkelijk en snel, maar ook pittig in prijs.

De Kathmandu omringende bergen (vergeleken met de achterliggende Himalaya slechts heuvels) bieden een gevarieerd aanbod van ecologische systemen die reiken van primair en secundair bos, tot complete rododendron-, eiken- en dennenwouden. Ter afwisseling zijn er open vlakten en wetlands, en deze mix maakt het aantal soorten dat er te zien is zeer uiteenlopend. Rond Kathmandu ligt een aantal leuke vogelgebieden. Voor sommige mooie soorten hoef je zelfs de stad niet uit. Smyrna- en (gewone) IJsvogel, Zwarte Wouw en Stepparend behoren tot de stadsgasten. Het meest bekende vogelkijkpunt is de Pulchoki, het hoogste punt van de vallei en ongeveer 20 km zuidoostelijk van Kathmandu. Tot nu werden daar liefst 265 soorten waargenomen. Daaronder babbelaars, loofzangers als Sylvidae- en Phylloscopussoorten, diverse mezen, lijsterachtigen, spechten, verschillende roofvogelsoorten en veel trekvogels, die ons ook in Europa voor de kijker komen. Godavari ligt aan de voet van deze plek en is bekend om zijn koninklijke botanische tuin. Hier zijn met weinig moeite

in een ochtend 70 soorten te zien. Het tuintotaal staat net boven de 100, zo werd mij verteld. De boeiendste soorten zijn Raketstaardrongo *Dicrurus paradiseus*, Tibetaanse Sijs *Carduelis thibetana*, Roze Menie vogel *Pericrocotus roseus* en Grijs Dwergruller *P. divaricatus*. Natuurlijk is deze keuze en voorkeur uiterst willekeurig én persoonlijk. Ongeveer 11 km noordelijk van de hoofdstad ligt Shivapuri Watershed and Wildlife Reserve. Dit is een erg goede locatie. De entree voor dit reservaat is, voor Nepalese begrippen, gepeperd. Ruim f 7,50 (ofwel 250 rupees). Nepalezen genieten op veel toegangsprijzen en op bustarieven een behoorlijke korting, maar dat is te verklaren uit de gemiddelde inkomens per jaar die meestal de 400\$ niet halen.

Het koninklijk bos van Nagarjun op de Jamachoheuvel ligt 5 km van Kathmandu op de weg naar Balaju-Kakani. Hier zijn met zekerheid een paar heel mooie soorten als Roodsnavelkitta (*Urocissa erythrorhyncha*), Nepal- of Kalifazant (*Lophura leucomelanos*), Gekuidde Slangenarend (*Spilornis cheela*) en de Grote Baardvogel (*Megalaima virens*), die je tot vervelens toe hoort, waar te nemen. Vele roodstaartachtigen en nog meer vliegenvangers wachten op determinatie. Dan biedt de pocketguide "Birds of the Indian subcontinent" wonderlijk snel oplossingen, al staan er soorten in waarvan de families aan de gemiddelde Nederlandse vogelaar beslist onbekend zijn. Vogelen in Nepal is soms echt helemaal onderaan opnieuw beginnen, want geluiden ken je niet, de familie is je onbekend en ook typische gedragingen ontgaan je. De entree tot het koninklijk bezit is (let wel) 5 rupees!

Gokarna forest, 7 km noordoostelijk van de stad huisvest de buitengewoon mooie Orangeheaded Ground-thrush (*Zoothera citrina*), de Brown Wood Owl (*Strix leptogrammica*) en de White-bellied Yuhina (*Yuhina zantholeuca*) en andere kleurrijke soorten. De oevers van de Manohara, (op de route naar Bhaktapur) en de Bagmati, zijn goede plekken voor zeker 40 soorten waadvogels, waaronder Wolnekooievaar (*Ciconia episcopus*) en Kleine Maraboe (*Leptoptilos javanicus*). Het Taudahameer, langs de weg naar Dakshinkali, zuidoostelijk van Kathmandu, is goed voor allerlei soorten waad- en trekvogels, waaronder verschillende "moeilijke" piepers. De hotspots zijn alle met de bus of per taxi (vooraf de prijs afspreken!) redelijk snel bereikbaar vanuit Kathmandu.

Het vliegticket voor een rechtstreekse vlucht naar Kathmandu vanaf Schiphol is in feite het duurste. Er zijn andere mogelijkheden, maar bedenk dat je ongeveer 12-13 uur vliegt en dat tussenstops in verschillende omringende landen soms wel eens langer duren dan je lief is. De verblijfskosten in Nepal pakken voor Nederlandse begrippen zéér gunstig uit. Bovendien is er in Nepal heel veel zelf te organiseren voor een schijntje van de prijzen die Nederlandse reisorganisaties berekenen. Idee om eens naar Nepal te gaan en advies nodig?

C. van Deursen, e-mail: c.vandeursen@planet.nl